

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

CX. Quæ sit Materia, & Forma Sacramenti?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

AVTOR. Matrimonium est Vniuocè cum cæteris verè & propriè Sacramētū.

DICO AD I. Falsa minor. Nam nō quælibet Vnio viri & fœminæ, quæ videtur, exterius illud est; sed illa Insolubilitum contrahentib⁹, tum Magistratui: illa ciuilibis intelligitur; hæc Sacramentalis solum fide capitur: quia ista est corporū; hæc animorum cum gratia data, & necessaria.

AD II. De ratione Sacramēti est vt aliquid sit Signum practicū gratiæ; non vt res aliqua foris applicetur: Et ita quodque Sacram. habet quid propriū sibi; non tamen idcirco non sunt Vniuocè Sacramēta. Sic placuit Institutori. Et quia Matrim. cōsistit in Consensu sefeligātium; ideo ipsi sunt Ministri Sacramenti huius; nec egent alio absolutè.

AD III. Paucis Canonistis aduersatur Cōmunis omnium consensus: apud Nauar. in *Enchir.* c. 19. n. 22. Aduersantur & Theologi. Nam in genere gratiagram faciens habet etiā vim peccata delēdi, & ab omnibus cōferitur Sacramentis: at in specie ad Principālē finem instituta sunt alia; vt tribuant Remedium peccatorum, & gratiam adiutricem: vt Bapt. Quadā in remediū tantum, vt Matrimonium: Quadā in gratiam tantū augendā. Et sic Magistrū exponit D. Thom.

AD IV. Ecclesia nil potest ordinare quoad essentialia Matrimonii, vt Diuina: at potest quoad personas, quæ sunt prærequisitum fundamentum essentialium: vt quæ sint legitimæ personæ. &c. vt in Euch. qualis panis requiratur. &c.

AD V. Quidā putant coniuges conuerso post Bapt. debere renouare cōtractum: Alii eorum matrimoniiū post Baptismum hoc ipso fieri Sacram; nisi alter conuerti nolit: tunc est solubile.

Quæ sit Materia & Forma Matrimonii

LUTHERANVS Kemnitius negat, cum Melch. Cano, Matrimonium esse Sacramentum; quòd eius materia & forma nequeant demonstrari. Canus vult verba Consensus contrahentium efficere matrimonium: at Verba solennia Ecclesiastici constituere Sacramentum. Quidam sentiunt, verba consensus contrahentium esse materiam & formam: Alii, Personas esse materiam, Verba, formam.

Kemnitius ait Groppero formam esse illa Matrim. Quod Deus coniunxit, homo non separet; Ideo inter nos non constare de materia, forma, ministro.

AVTOR. I. Dum sit matrimonii, eius essentia consistit in verbis mutui cōsensus, vt in forma: Personæ verò sunt materia circa quam. Ita D. Th. 4. a. 26. q. 2. a. 1. Dum factum est, iam ipsa permanentis coniugum societas est; signum externū vti Euch. permanens. &c.

Affingit autem id Kemn. Groppero, qui solū exiis, *Matr. 19.* colligit formam, nō ipsa esse dicit formam. Constat igitur nobis certa & materia, & forma, & minister idem, qui materia; sicut videns seipsū est minister venditionis, & res vendita.

II. Canus autē errat. 1. Quia sic & Scriptura doceri non posset forma & minister Sacramenti; sed solū matrimonii nā de hoc solo habetur in ea: at illud absurdū est & absonū: ergo id est vtriusque minister & forma. 2. Conc. Flor. & Trident. oportuisset discrimini isti assignasse ministrū. &c. sed ea nō agnoscunt discrimē inter matrim. & Sacramentū apud Christianos. 3. Cōmunis Theologorū id nesciuit vnquā; estq; Can' omnino singularis nouitatis inuētor. Ac licet Theologi in diuersa discedāt quoad materiam; quoad formā tamen & ministrum consentiūt. 4. Matrimonia Christianorū si continent in se vinculū insolubile; ergo sunt Sacramentum: Si non id conti-

nant.

nent; ergo erunt solubilia; & non erunt Sacramentum: polygamia licebit: at hæc absurda: Ergo.

QVÆSTIO CXII.

An Polygamia sit licita Christianis?

LVTHERVVS Kemnitius par. 2. Exam. pag. 122 d. Lat nos cum Montanis prohibere polygamiam successivam, id est, successivè plurium: Quòd secundas nuptias non benedicimus, ceu prostitutioni & fornicationi: Teste Decreto Gratiani: can; hac rat. 31. q. 1.

II. LVTHERVVS de Bigamia propof. 65. Nota sunt iura Mosaiæ, quæ cogunt plurium esse vxorum virum, quæ non sunt magis abrogata, quàm reliquæ, sed libera, nec prohibita, nec præcepta. Exemplo Ab:ahæ, ait in Genesin.

ANABAPTISTÆ sequuntur Lutherum, teste Kemnit. pag. 122 g. vbi rectè damnatos ait à Concil. Tridentino.

AVTO R. I. Polygamia successiva, licita & iusta est; cõtra Montanistas: teste S. Scriptura in meo *Antichristo* p. 3. q. 44. 2. Concil. Nicenũ can. 8 iussit Nouatianos nõ recipi in Ecclesiã, nisi prius communicarint cũ secundò nuptis, aut sepi. Accedit S. Patrũ consensus. Secundis tamen nuptiis nõ benedicimus; quòd prior benedictio non expiret. Ita S. Patres. Canonũ verò Collector Gratianus vixit ante 1200. annos & apertè contrariũ dicit, quàm ei Kemn. affingit. *Bell. cap. 9.*

II. Polygamia cũ plurib. simul vnus est à Christo abrogata, ac vetita: patet in Antichristo ex S. Scriptura. 2. Deinde, Iure Euãgelico vir & foemina pares sunt quoad fidẽ & debitum, 1. Cor. 7. *Vxori vir debitum reddat, et vxor viro. Mulier sui corporis potestatem non habet, sed vir: similiter è contrã.* Ita alter se tradere nequit alii sine iniuria comparis: Absurdus tamen est, mulierem plures habere viros.

3. Quia Polygamia pugnat iuri naturæ, & rationi Matrimonii. Huius n. fines sunt quatuor: 1. Prolis susceptio & educatio: 2. Societas domestica: 3. Remedium concupiscentiæ: 4. Sacramentũ

Christi & Ecclesiæ: His inimica Polygamia est. 4. Deniq; nulla gens vnq̃ inter Christianos reliquit exemplũ polygamix: Quod si exẽplo Patriarcharum libera sit; cur exẽplo caruit & imitatione? Volunt autẽ quidam, vnã Patriarchis vxorẽ fuisse, cæteras concubinas: Alii singulas veras vxores extitisse: quod probabilius est & communius.

QVÆSTIO CXIII.

An Matrimonium consummatum sit solubile quoad Thorum solũ permanente Vinculo?

LVTHERVVS l. Capt. Babyl. de matrimon. Melanchon in *Locis de Coniug.* Kemnitius p. 2. Exam. G. o. aiunt esse: sed simul quoad & Thorum & Vinculum; non autem quoad thorum solum. Kemnitiam reprehendit Ecclesiã, quæ soluit manente vinculo.

SVADENTISTIS. I. CALVINVS, BEZA, &c. Kemnitius pag. 68. *Definitio illi: Diuortii, quòd sit separatio Matrimonii quoad thorum, manente vinculo, noua est ex Paulo malè intell. cõ: Præcipio non ego &c. vbi loquitur de iniusto diuortio ex leuibus rixis: non de iusto, in causa fornicationis.* 2. Idem. Christus, Mat. 5 & 10. dimissionem coniugis, nisi propter fornicationem, pronunciat esse illicitam; Contra Pontifici decernunt, præter fornicationem, multas alias causas, propter quas liceat. 3. Christus ides prohibet dimissionem, extrã fornicationis causam, quòd sit periculum Visionis. Sed de hoc ij non sunt solliciti. 4. Pontificia separatio Vinculum multis modis soluit. Nam quid sit Vinculum, scripsit & docent; Adhæret bit vxori. Faciamus ei aiunt. Mulier non habet potest. Iterum conuenite, ne. &c. Sunt vna caro, &c. Hæc omnia solvunt. Ergo separant, quòd Deus coniungit.

AVTO R. I. Matrimonium Infidelium solubile est etiam quoad Vinculũ. 1. Cor. 7. *Si infidelis discedat; discedat.* Vide Antichristum p. 3. q. 45.

II. Matrimonium Consummatum Fidelium est solubile solũ quoad thorũ; non quoad vinculum. Idque duabus de causis: 1. Ex Consensu mutuo, ob statũ altiorem ad eundẽ, scilicet religionis. 2. Sine consensu, ob crimen Adulterii, Infidelitatis, & Peccati inuitabilis. Patet in meo Antichristo Scripturis. Ita *Trident. Sess. 24. Can. 8.* Zz 2 No